

**การพัฒนาแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู**
**DEVELOPMENT OF AN INTEGRATED INTERNAL SUPERVISION MODEL IN
ACTIVE LEARNING MANAGEMENT TO PROMOTE TEACHERS' LEARNING
MANAGEMENT COMPETENCIES**

ภัทราวุธ โคตรเรือง*

โรงเรียนบ้านแว่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

Pattarawut Khotruang*

Ban Waeng School, the jurisdiction of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 2

*Corresponding Author E-mail : banbak99@gmail.com

(วันที่รับบทความ : เมษายน 24, 2568 ; วันที่แก้ไขบทความ : มิถุนายน 3, 2568 ; วันที่ตอบรับบทความ : มิถุนายน 4, 2568)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบการนิเทศภายในแบบบูรณาการ 2) พัฒนาแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการ 3) ทดลองใช้แบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการ และ 4) ประเมินแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการ วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการนิเทศภายใน ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการ ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้การนิเทศแบบบูรณาการ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินแบบการนิเทศแบบบูรณาการ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทดลองแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการ ได้แก่ ครูโรงเรียนบ้านแว่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสังเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสอบถามแบบการนิเทศ แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แบบรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาองค์ประกอบการนิเทศภายในแบบบูรณาการ มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ มี 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ออกแบบและวางแผนการนิเทศ ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการนิเทศ ขั้นตอนที่ 3 ขั้นประเมินผลการนิเทศ และองค์ประกอบที่ 4 การประเมิน

2. การพัฒนาแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการ มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการของรูปแบบ มี 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ออกแบบและวางแผนการนิเทศ ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการนิเทศ ขั้นตอนที่ 3 ขั้นประเมินผลการนิเทศ และองค์ประกอบที่ 4 การประเมินรูปแบบ

3. การทดลองใช้แบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการ ทดลองใช้กับครู จำนวน 10 คน ใช้ระยะเวลาในการนิเทศ จำนวน 8 ครั้ง ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้ คือ ขั้นตอนที่ 1 การออกแบบและการวางแผนการนิเทศ ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการนิเทศ มี 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ด้านการเตรียมการก่อนการนิเทศ ด้านที่ 2 ด้านการดำเนินการนิเทศ ด้านที่ 3 ด้านการสรุปผลการนิเทศ และขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลการนิเทศ

4. การประเมินแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการ พบว่า 1) สมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการทดลองใช้แบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการในภาพรวมสูงขึ้น 3) ความพึงพอใจที่มีต่อแบบการนิเทศภายในในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การนิเทศภายใน, การนิเทศแบบบูรณาการ, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก, สมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู

Abstract

This research is the development of an integrated internal supervision model in active learning management to promote teachers' learning management competence. The objectives are 1) to study the components of integrated internal supervision, 2) to develop an integrated internal supervision model, 3) to trial the integrated internal supervision model, and 4) to evaluate the integrated internal supervision model. The research methodology is divided into 4 steps: Step 1: Study the components of internal supervision, Step 2: Develop an integrated supervision model, Step 3: Trial use of integrated supervision, Step 4: Evaluation of the integrated supervision model. The target group used to study the components of the model is 17 qualified persons, selected by purposive selection. The target group used to trial the integrated internal supervision model is 10 teachers from Ban Waeng School, Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 2, selected by purposive selection. The research instruments are document synthesis form, semi-structured interview form, supervisory model questionnaire, active learning management competence assessment form, student academic achievement report form, and satisfaction assessment form. Data are analyzed by finding the median value, Interquartile range, percentage, mean and standard deviation.

The research results found that :

1. The study of the integrated internal supervision components has 4 components: Component 1: Principle, Component 2: Objective, Component 3: Process, There are 3 steps as follows: Step 1: Design and plan the supervision, Step 2: Supervision implementation, Step 3: Supervision evaluation, and Component 4: Evaluation.

2. The development of the integrated internal supervision model has 4 components: Component 1: Principle of the model, Component 2: Objective of the model Component 3: The process of the model has 3 steps as follows: Step 1: Design and planning the supervision Step 2: Conduct the supervision Step 3: Evaluate the results Supervision and Component 4: Evaluate the model.

3. Trial of the integrated internal supervision model Trial with 10 teachers, using 8 supervision times, consisting of 3 steps as follows: Step 1: Design and planning the supervision Step 2: Conduct the supervision There are 3 aspects: Part 1 Preparation before the supervision Part 2 Conduct the supervision Part 3: Summarize the results of the supervision and step 3: Evaluate the results of the supervision.

4. The evaluation of the integrated internal supervision model found that 1) The competence in managing learning of teachers Overall, it was at a high level. 2) The academic achievement in the main learning subject groups of students in grades 1 to 6 after the trial of the integrated internal supervision model Overall, it was higher. 3) The satisfaction with the internal supervision model Overall, it was at the highest level.

Keywords : Internal Supervision, Integrated Supervision, Active Learning Management, Competencies in Learning Management of Teachers

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันกระแสสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความเจริญก้าวหน้า ตามกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งมีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการศึกษาของนานาประเทศ กลไกการพัฒนาต่างๆ เป็นกลไกพัฒนาที่ต้องอาศัยฐานความรู้เป็นสำคัญความก้าวหน้าทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีสารสนเทศ

และการสื่อสารสามารถส่งผลให้วัฒนธรรมต่างๆ ในสังคมโลกมีความหลากหลาย และเกิดการถ่ายโอนของวัฒนธรรมระหว่างชนชาติขึ้นอย่างไร้พรมแดน อีกทั้งระบบการเมืองแบบเสรีประชาธิปไตยยังเป็นที่นิยมและยอมรับกันทั่วโลก เป็นผลให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีผลกระทบ นอกจากนี้ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงต้องมีการปรับตัวเพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ การแข่งขันทางเศรษฐกิจ การค้าและอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ และเป็นแรงผลักดันให้มีการปฏิรูปการศึกษา คุณภาพการศึกษาจึงเป็นตัวชี้วัดประการหนึ่งสำหรับความพร้อมในการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และศักยภาพในการแข่งขันในเวทีโลก ดังนั้น แต่ละประเทศจึงต้องมีการเตรียมคนรุ่นใหม่ที่มีทักษะการปรับตัว และดำรงชีวิตอยู่ในโลกยุคใหม่อย่างรู้เท่าทัน มีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีเหมาะสม และเพียงพอ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555 : 3)

ปัจจุบันการนิเทศภายใน ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมและเทคโนโลยีอย่างมีนัยสำคัญ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกและสังคมได้กระตุ้นให้เกิดแนวคิดเกี่ยวกับกระแสโลกาภิวัตน์ และการปฏิวัติด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งการสื่อสารที่รวดเร็วผ่านเทคโนโลยีไฮเทค ดาวเทียม และคอมพิวเตอร์ ได้มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในวิธีการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ การนิเทศภายในโรงเรียนในส่วนของงานจัดการเรียนรู้ได้รับการปรับปรุงเพื่อตอบสนองต่อโลกยุคใหม่ ครูมีบทบาทสำคัญในการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นครูยุคใหม่ที่สามารถพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักเรียน โดยเน้นการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นการปฏิบัติการสะท้อนความคิด และการทบทวนการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะชีวิตและการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงาน การจัดการเรียนรู้เชิงรุกหรือ Active Learning เป็นวิธีการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และสร้างกระบวนการคิดที่ยาวนานผ่านการวิเคราะห์ การประเมิน และการสร้างสรรค์ ครูผู้สอนเป็นผู้กระตุ้นและเป็นผู้นำในกระบวนการเรียนรู้ โดยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนมีโอกาสลงมือปฏิบัติจริง การอ่าน การเขียน และการสร้างคำถาม การอภิปรายร่วมกัน และการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพ (หน่วยศึกษานิเทศก์, 2564 : 1) การนิเทศภายในจำเป็นต้องใช้การบริหารสถานศึกษาที่เป็นกระบวนการที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ของผู้บริหารสถานศึกษา ร่วมกับกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้ร่วมกันปฏิบัติเพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่โรงเรียนตั้งไว้ 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของโรงเรียน (สคราญจิต ศรีบุญมาศ, 2559 : 43)

สมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ครูจำเป็นต้องมีความสามารถในการปรับตัว และพัฒนาทักษะต่างๆ เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ครูที่มีสมรรถนะในการบริหารจัดการชั้นเรียนสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสนใจและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างมากขึ้น ครูที่มีภาวะผู้นำสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีและกระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมถึงสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ในยุคดิจิทัล ครูควรมีความสามารถในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความน่าสนใจในการเรียนการสอน ครูที่มีสมรรถนะในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนสามารถนำทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้มีความหลากหลายและเชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน (สถาพร สมอุทัย, 2565)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นแนวทางที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในการเรียนรู้ โดย เน้นการลงมือปฏิบัติจริง การคิดวิเคราะห์ และการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและการกระทำ สามารถกำกับทิศทางการเรียนรู้ของตนเองได้ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิต เน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็น เช่น การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการใช้เทคโนโลยี ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในยุคปัจจุบัน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การอภิปราย การทำงานกลุ่ม และการแก้ปัญหา ซึ่งช่วยสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้เรียน รวมถึงระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2567) การเรียนรู้เชิงรุกถือเป็นการจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทักษะการคิดขั้นสูง

การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในอนาคต ซึ่งต้องสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนกล้าพูด กล้าตอบ และมีความสุขทุกการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2558 : 16) ที่กล่าวว่า การสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดหรือเน้นคิดวิเคราะห์ได้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนจะใช้กิจกรรมอะไรให้ผู้เรียนคิดในการจัดการเรียนการสอน ต้องมีการวางแผนและเตรียมการใช้กิจกรรมต่างๆ โดยจัดให้ผู้เรียนคิดบ่อยๆ

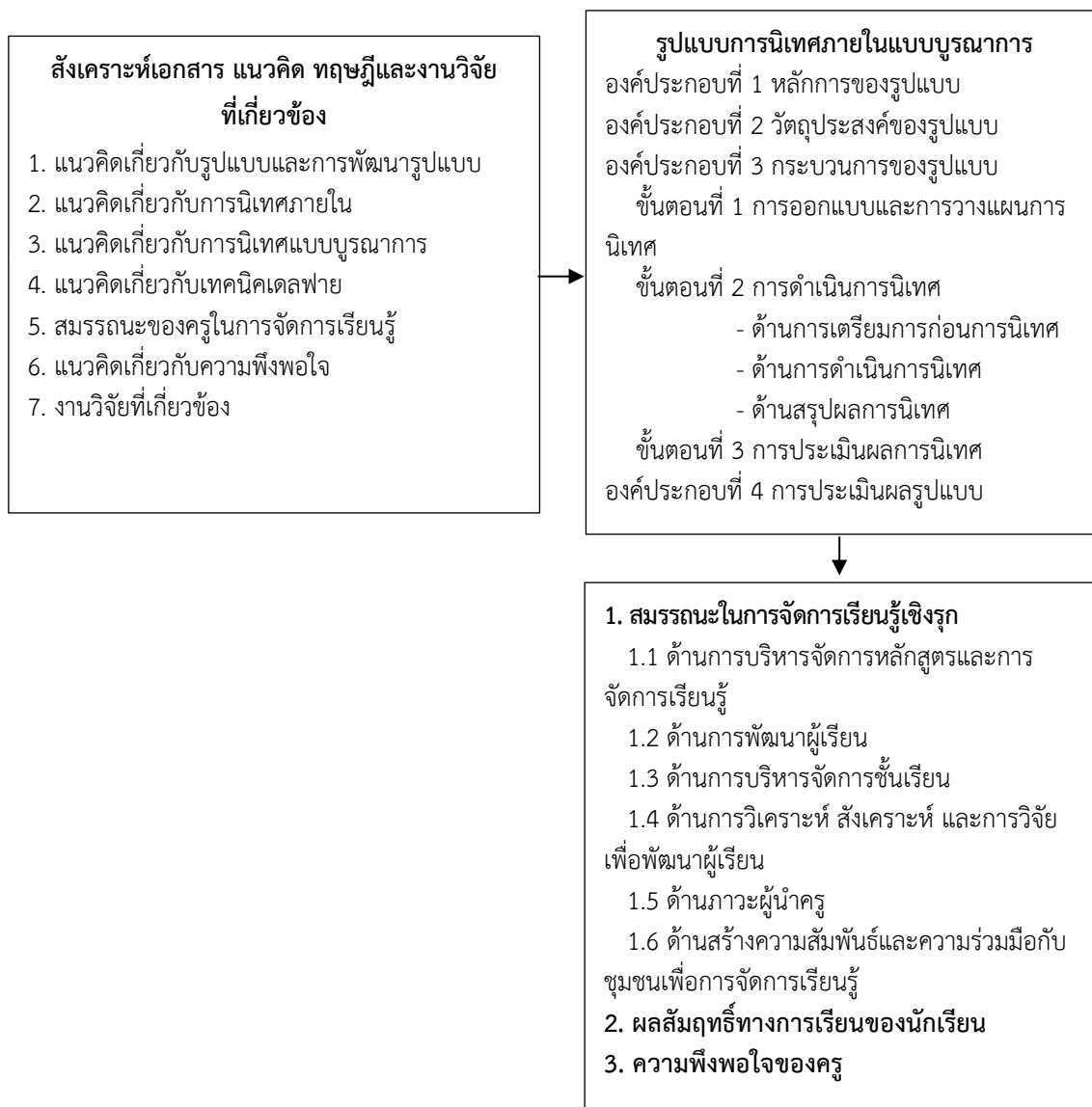
โรงเรียนบ้านแว้ง มีเป้าหมายหลักเพื่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน คือ การนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน การประกันคุณภาพการศึกษา ตามบริบท ศักยภาพและความพร้อมของโรงเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนิเทศครูทุกคนในโรงเรียน ร้อยละ 100 มีวิธีการ คือ การสร้างระบบการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกและการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ โดยให้เน้นการมีส่วนร่วมของเครือข่ายความร่วมมือ และการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในให้เกิดการบริหารรูปแบบใหม่ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกและการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะที่จำเป็น สภาพปัจจุบันของโรงเรียนบ้านแว้ง มีการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 2 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง และมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ

จากข้อมูลดังกล่าวมาเบื้องต้น ผู้วิจัยซึ่งมีบทบาทในการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียน ได้ตระหนักถึงการใช้รูปแบบการนิเทศภายในที่ช่วยให้ครูผู้สอนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอน จึงได้เล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ จึงริเริ่ม คิดค้นและปรับเปลี่ยนการบริหารสถานศึกษา โดยใช้พื้นที่เป็นฐานและพัฒนานวัตกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ครู และโรงเรียน ซึ่งได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อส่งเสริมให้ครูโรงเรียนบ้านแว้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สามารถจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษา และกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านแว้ง โดยกำหนดแนวทางในการนิเทศร่วมกัน เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันที่เป็นระบบ มีประสิทธิภาพและเป็นภาคีเครือข่ายความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ โดยเน้นให้มีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีความคล่องตัวในการบริหาร มีอิสระในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล อีกทั้งยังเป็นการสร้างรากฐานความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา ให้สามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานการศึกษาของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการนิเทศภายในแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนบ้านแว้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
2. เพื่อพัฒนารูปแบบและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านแว้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนบ้านแว้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
4. เพื่อประเมินรูปแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนบ้านแว้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทดลองรูปแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการ ได้แก่ ครูโรงเรียนบ้านแว่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

ตัวแปร

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ รูปแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนบ้านแว่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ สมรรถนะในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และความพึงพอใจของครู

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสังเกตแบบมีโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสอบถามรูปแบบการนิเทศ แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู แบบบันทึกร้อยละของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจ

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. แบบสังเกตแบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยสร้างแบบสังเกตแบบมีโครงสร้าง จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโดยใช้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู นำข้อมูลมากำหนดประเด็นสำคัญตามกรอบแนวคิดการวิจัย และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสม ความถูกต้องของภาษา ปรับปรุงแก้ไขแบบสังเกตแบบมีโครงสร้างตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และจัดทำแบบสังเกตแบบมีโครงสร้างฉบับสมบูรณ์

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ที่มีความเหมาะสมให้ครอบคลุมกับเนื้อหาสาระและจุดมุ่งหมายของการศึกษา นำร่างแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence Index: IOC) โดยที่เกณฑ์ในการพิจารณาค่าความสอดคล้อง มีดังนี้

+1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญ แน่ใจว่า ข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 เมื่อผู้เชี่ยวชาญ ไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่

-1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญ แน่ใจว่า ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ผลการหาค่า IOC พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะและจัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับจริงสำหรับใช้เก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิต่อไป

3. แบบสอบถามรูปแบบการนิเทศ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างโดยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จัดทำร่างรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้การนิเทศแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและภาษาเพื่อนำมาหาค่า IOC (Index of item Objective Congruence : IOC) โดยแบบสอบถาม มีค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 ทุกข้อ ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และจัดทำแบบสอบถามฉบับจริงเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ 17 คน ด้วยเทคนิคเดลฟายในรอบที่ 1-3 การนำค่าคะแนนแต่ละข้อที่ได้จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 1 มาวิเคราะห์ค่าความถี่ และค่าร้อยละ นำค่าคะแนนแต่ละข้อที่ได้จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) ค่าฐานนิยม (Mode) ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter-Quartile Range) นำค่าคะแนนแต่ละข้อที่ได้จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) ค่าฐานนิยม (Mode) ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter-Quartile Range) ของแต่ละข้อที่ผู้เชี่ยวชาญมีฉันทามติ รูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการ มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter-Quartile Range) ไม่เกิน 1.50 และมี ค่ามัธยฐาน (Midian) ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

4. แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นสร้างเป็นแบบประเมินแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ นำให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบและนำผลการประเมินมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.50 ขึ้นไป ผลการประเมินแบบประเมินมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ปรับปรุงตามคำแนะนำและนำไปทดลองใช้กับครูของโรงเรียนอนุบาลเจริญศิลป์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ซึ่งมีบริบทโรงเรียนใกล้เคียงกัน จำนวน 30 คน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ความเชื่อมั่นโดยวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 จากนั้นปรับปรุงและจัดทำเป็นแบบประเมินฉบับจริง

5. แบบบันทึกร้อยละของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จัดทำร่างแบบบันทึกร้อยละของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักของนักเรียน นำเสนอฝ่ายบริหารวิชาการตรวจสอบปรับปรุง แก้ไข ตามคำแนะนำและจัดพิมพ์แบบรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับเก็บข้อมูล

6. แบบประเมินความพึงพอใจ โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นสร้างเป็นแบบประเมินแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 52 ข้อ นำให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้อง

ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.50 ขึ้นไป ผลการประเมินแบบประเมินมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ปรับปรุงตามคำแนะนำและนำไปทดลองใช้กับครูของโรงเรียนอนุบาลเจริญศิลป์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ซึ่งมีบริบทโรงเรียนใกล้เคียงกัน จำนวน 30 คน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ความเชื่อมั่นโดยวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.90 จากนั้นปรับปรุงและจัดทำเป็นแบบประเมินฉบับจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับองค์ประกอบของการนิเทศ โดยผู้วิจัยส่งแบบสัมภาษณ์ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิทางไปรษณีย์ก่อนล่วงหน้าพร้อมนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองในช่วงเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2567
2. ประเมินรูปแบบการนิเทศด้วยแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการสอบถามผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง และจัดส่งทางไปรษณีย์ โดยมีการนัดหมายล่วงหน้า
3. ทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะของครูกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 8 ครั้ง
4. เก็บรวบรวมข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในปีการศึกษา 2566 และ ปีการศึกษา 2567 จากกลุ่มบริหารวิชาการโรงเรียนบ้านแก่ง โดยใช้แบบบันทึกร้อยละของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
5. ประเมินสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและความพึงพอใจของครูโดยใช้แบบประเมิน
6. นำผลที่ได้วิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์องค์ประกอบการนิเทศภายในแบบบูรณาการ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
2. วิเคราะห์ผลการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการ โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์
3. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้ค่าร้อยละ
4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ สมรรถนะในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและความพึงพอใจของครู ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

รายงานวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลศึกษาองค์ประกอบการนิเทศภายในแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านแก่ง พบว่า มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ มี 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ออกแบบและวางแผนการนิเทศ ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการนิเทศ ขั้นตอนที่ 3 ขั้นประเมินผลการนิเทศ และองค์ประกอบที่ 4 การประเมิน

2. ผลการสร้างรูปแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า

- 2.1 รูปแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ ประกอบด้วย 6 หลักการ

1. หลักการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาเป็นการจัดระบบพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่มียุทธศาสตร์ เป้าหมายและแนวปฏิบัติครอบคลุมการจัดการศึกษา
2. หลักการบูรณาการการจัดการเรียนรู้ เป็นการเชื่อมโยงศาสตร์ต่างๆในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้
3. หลักการมีส่วนร่วมเป็นความเกี่ยวข้องของบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่มีบทบาทเข้ามาร่วมพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

4. หลักการมีมนุษยสัมพันธ์เป็นการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลยอมรับ เกื้อกูล ให้เกียรติบุคคล
อื่นอยู่เสมอ

5. หลักการสร้างขวัญกำลังใจเป็นการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา

6. หลักการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพเป็นการวางแผนร่วมกันในการส่งเสริมและพัฒนา
บุคลากรอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ประสบความสำเร็จในวิชาชีพ

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

1. เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
2. เพื่อเพิ่มสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู
3. เพื่อยกระดับความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้การนิเทศแบบบูรณาการในการ
จัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการของรูปแบบ ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การออกแบบและการวางแผนการนิเทศ

1. ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการจำเป็นในการนิเทศภายในของคณะครู
2. ร่วมกันกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ กระบวนการนิเทศภายในไว้ให้ชัดเจน
3. กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการนิเทศภายในให้ชัดเจน
4. แต่งตั้งคณะทำงานกระบวนการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียน
5. ร่วมกันจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา
6. ร่วมกันวางแผน ศึกษาแนวคิดรูปแบบ และวิธีการการนิเทศภายใน
7. ร่วมกันวางแผนและเลือกใช้สื่อในการนิเทศ
8. ร่วมกันออกแบบและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ
9. วางแผนสร้างเอกสารการนิเทศเรื่องต่างๆตามความต้องการของครู
10. กำหนดตารางปฏิทินในการนิเทศภายในที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการนิเทศ

ด้านการเตรียมการก่อนการนิเทศ

1. กำหนดเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน
2. การเตรียมความพร้อมของบุคลากรให้มีความเข้าใจแนวคิด หลักการวิธีการดำเนินการ รวมทั้ง
เห็นคุณค่าของการนิเทศโดยใช้การนิเทศแบบบูรณาการ
3. จัดเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนอื่นๆ เช่น สื่อการนิเทศแหล่งเรียนรู้ วัสดุกรรมการ
เรียนการสอน
4. สร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือและสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้นิเทศ/ผู้บริหาร และผู้รับการ
นิเทศ

5. แต่งตั้งคณะทำงานที่มีบทบาทเป็นผู้ประสานการดำเนินงาน กำหนดรูปแบบและกิจกรรมการ
นิเทศโดยใช้การนิเทศแบบบูรณาการให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและบริบทของสถานศึกษา

6. การให้คำปรึกษา/แนะนำเป็นรายบุคคลที่มุ่งเจาะลึกถึงปัญหาและความต้องการของผู้รับการ
นิเทศแต่ละคน

ด้านการดำเนินการนิเทศ

1. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การนิเทศภายในแบบบูรณาการ
2. การสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูผู้รับการนิเทศแบบบูรณาการ
3. เสนอแนะแนวทางแก้ไขหรือการพัฒนางานในลักษณะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
4. นำข้อเสนอหรือแนวทางที่ร่วมกันคิดโดยให้ผู้รับการนิเทศเป็นผู้ปฏิบัติ ผู้นิเทศแนะนำอย่างใกล้ชิด
หรืออาจต้องสาธิตให้ดู

5. การวิพากษ์และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน
6. การส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศรับผิดชอบและนำข้อตกลงไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งการทบทวน
ความก้าวหน้าสม่ำเสมอ

7. ผู้นิเทศเอื้ออำนวยให้ผู้รับการนิเทศได้แสวงหา คิดค้น และพิจารณาทางเลือกกว่าเป็นทางเลือกที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติงานที่จะทำให้เป้าหมายที่กำหนดไว้สำเร็จลุล่วงไปได้

ด้านการสรุปผลการนิเทศ

1. ผู้นิเทศเปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศสรุปผลการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อให้ได้หลักการสำคัญไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน
2. มีการสรุปผลและรายงานผลการนิเทศภายในแบบบูรณาการทุกครั้ง
3. ติดตามประเมินผลการนิเทศภายในแบบบูรณาการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
4. นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการนิเทศภายในแบบบูรณาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
5. การวางแผนร่วมกันสำหรับการนิเทศภายในแบบบูรณาการครั้งต่อไป
6. การสะท้อนหาจุดบกพร่องหรือจุดที่ต้องพัฒนาในการนิเทศภายในแบบบูรณาการครั้งต่อไป
7. สรุปปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการนิเทศภายใน และนำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาย

อย่างเป็นระบบ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลการนิเทศ

1. ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันประเมินผลการนิเทศทุกครั้งหลังจากผู้รับการนิเทศปฏิบัติการสอนแล้ว
2. ผู้รับการนิเทศทำการประเมินความพึงพอใจกิจกรรมการเรียนทุกครั้ง
3. ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันวิเคราะห์ผลการประเมิน
4. เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศภายใน
5. ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจัดเก็บข้อมูลผลการประเมินอย่างเป็นระบบ
6. ประเมินผลการนิเทศภายในโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายสอดคล้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
7. การประเมินผลการปฏิบัติตามโครงการนิเทศภายในและนำผลมาเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
8. ระดมความคิดเห็นจากคณะครูในการสรุปผลการนิเทศภายในและผลการประเมินกระบวนการนิเทศภายในเชิงประจักษ์ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาในปีการศึกษาถัดไป
9. จัดทำรายงานสรุปผลการนิเทศภายในให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะๆ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
10. การประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

องค์ประกอบที่ 4 การประเมินรูปแบบ

1. ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
2. ประเมินสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู
3. ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้การนิเทศแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู

ผลการตรวจสอบองค์ประกอบรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้การนิเทศแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านแว้ง ทั้ง 4 องค์ประกอบ ด้วยเทคนิคเดลฟายพบว่า ในภาพรวม มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ โดยมีผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยม (Mo-Mdn) ไม่เกิน 1 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter-Quartile Range) ไม่เกิน 1.50 และมีค่ามัธยฐาน (Median) ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

3. การทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านแว้ง โดยนำรูปแบบการนิเทศไปทดลองใช้กับครู จำนวน 10 คน ใช้ระยะเวลาในการนิเทศ จำนวน 8 ครั้ง ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้ คือ ขั้นตอนที่ 1 การออกแบบและการวางแผนการนิเทศ ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการนิเทศ มี 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ด้านการเตรียมการก่อนการนิเทศ ด้านที่ 2 ด้านการดำเนินการนิเทศ ด้านที่ 3 ด้านการสรุปผลการนิเทศ และขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลการนิเทศ

4. ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้การนิเทศแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านแว้ง พบว่า

4.1 สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูโดยใช้รูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านแว้ง หลังจากใช้รูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู ผลการประเมินสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า ในภาพรวมครูผู้รับการนิเทศ มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู (N=10)

สมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู	ระดับสมรรถนะ		
	μ	σ	แปลผล
1. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	4.52	0.52	มากที่สุด
2. ด้านการพัฒนาผู้เรียน	4.55	0.54	มากที่สุด
3. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	4.59	0.50	มากที่สุด
4. ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.44	0.52	มาก
5. ด้านภาวะผู้นำครู	4.52	0.52	มากที่สุด
6. ด้านสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้	4.50	0.51	มาก
โดยรวม	4.52	0.52	มากที่สุด

จากตาราง 1 พบว่า ในภาพรวมผลการประเมินสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครูอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.52, \sigma = 0.52$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.59, \sigma = 0.50$) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.55, \sigma = 0.54$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.44, \sigma = 0.52$)

4.2 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังจากใช้รูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระหลักของนักเรียนในปีการศึกษา 2567 ในภาพรวมสูงขึ้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมเฉลี่ย ร้อยละ 9.68 โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษรวมทุกระดับชั้นเรียนมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นสูงสุด ร้อยละ 20.53 รองลงมา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น ร้อยละ 13.73 ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษามีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นต่ำสุด ร้อยละ 2.74

4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านแว้ง พบว่า ในภาพรวมครูมีความพึงพอใจต่อการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก รวมทั้งส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านแว้งอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.61, \sigma = 0.49$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยใน 4 ประเด็น ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบการนิเทศภายในแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านแว้ง พบว่า มี 4 องค์ประกอบได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ และองค์ประกอบที่ 4 การประเมิน สอดคล้องกับงานวิจัยของภริมา วิธาสถิตย์กุล (2565) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การเรียนรู้เชิงรุก: แนวทางการเรียนการสอนที่เป็นเลิศในศตวรรษที่ 21 โดยสถานการณ์โลกในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม การเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการปรับตัวในโลกอนาคต การเรียนรู้เชิงรุก “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โดยให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้ ความรู้มีทักษะ มีคุณธรรมและจริยธรรมมากขึ้น และสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

2. ผลการสร้างรูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านแว่ง พบว่า (1) รูปแบบมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 4 การประเมินรูปแบบ จากผลการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ ทั้งการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ องค์ประกอบการนิเทศภายใน และกระบวนการนิเทศแบบบูรณาการการสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำมากำหนดเป็นร่างของรูปแบบ ในส่วนของการพัฒนารูปแบบได้สอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน ด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) จำนวน 3 รอบ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบจึงทำให้รูปแบบที่ได้มีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับวโร เพ็งสวัสดิ์ (2553) ที่กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบในขั้นตอนนี้จะต้องอาศัยหลักการของเหตุผลเป็นรากฐานสำคัญ ซึ่งโดยทั่วไป การศึกษาในขั้นตอนนี้จะมีขั้นตอนย่อยๆ ดังนี้ (1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำสารสนเทศที่ได้มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เป็นร่างกรอบความคิดการวิจัย (2) การศึกษาจากบริบทจริง เช่น การศึกษาสภาพ และปัญหาการดำเนินการในปัจจุบันของหน่วยงาน โดยศึกษาความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง (Stakeholder) ซึ่งวิธีศึกษาอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสอบถาม การสำรวจ การสนทนากลุ่ม เป็นต้น การศึกษารายกรณี (Case Study) หรือพหุกรณี หน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จหรือมีแนวปฏิบัติที่ดีในเรื่องที่ศึกษา เพื่อนำมาเป็นสารสนเทศที่สำคัญในการพัฒนารูปแบบ การศึกษาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ วิธีศึกษาอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นต้น และ (3) การจัดทำรูปแบบ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะใช้สารสนเทศที่ได้ในข้อ (1) และ (2) มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกรอบความคิดการวิจัย โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) หรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

3. การทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านแว่ง โดยนำรูปแบบการนิเทศไปทดลองใช้กับครู จำนวน 10 คน ใช้ระยะเวลาในการนิเทศ จำนวน 8 ครั้ง ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้ คือ ขั้นตอนที่ 1 การออกแบบและการวางแผนการนิเทศ ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการนิเทศ มี 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ด้านการเตรียมการก่อนการนิเทศ ด้านที่ 2 ด้านการดำเนินการนิเทศ ด้านที่ 3 ด้านการสรุปผลการนิเทศ และขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลการนิเทศ ซึ่งเป็นระยะเวลาในการทดลองใช้รูปแบบที่เหมาะสม เป็นการทดลองใช้เพื่อศึกษาผลของการพัฒนารูปแบบการนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับ Blumberg, B., et al., (2014) ที่กล่าวถึงกระบวนการในการพัฒนารูปแบบไว้ว่า เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมรูปแบบที่มีอยู่เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้เพื่อการวิจัยหรือการปฏิบัติงานบางอย่างเป็นการปรับปรุงเพื่อให้รูปแบบที่มีอยู่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับงานวิจัยของนรินทร์ บุตรพรม (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อการพัฒนาการจัดการศึกษาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นนี้มีความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านแว่ง มีดังนี้

4.1 ผลการศึกษาสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู หลังใช้รูปแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า ในภาพรวมครูผู้รับการนิเทศ มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และด้านการพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านแว่ง มีความถูกต้องและสมบูรณ์ โดยดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และมุ่งหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ผู้มีบทบาทในการนิเทศมีภาวะผู้นำ มีความกระตือรือร้น และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของนรินทร์ บุตรพรม (2562) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อการพัฒนาการจัดการศึกษาที่ยั่งยืนของสถานศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร พบว่า ผลการประเมินทักษะและพฤติกรรมกการนิเทศภายในเพื่อการพัฒนาการจัดการศึกษาที่ยั่งยืน ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4.2 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักของนักเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในปีการศึกษา 2567 สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในปีการศึกษา 2566 ทั้งนี้ อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากการใช้รูปแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการแนวคิด และวิธีนิเทศภายในโดยใช้การนิเทศแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ซึ่งมีองค์ประกอบครอบคลุมหลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการ และการประเมินรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระบวนการนิเทศภายในแบบบูรณาการ มีขั้นตอนการปฏิบัติอย่างชัดเจน มีการเตรียมการก่อนเพื่อให้มีความพร้อมด้านบุคลากร บัณฑิตสนับสนุน และสร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือระหว่าง ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดยการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ กำหนดเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ในระหว่างดำเนินการได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ เสนอแนะแนวทางการพัฒนางานร่วมกันเพื่อสร้างทางเลือกให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง ผู้นิเทศได้เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศสะท้อนความคิดเห็นเพื่อให้ได้หลักการสำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ และนำไปสู่การวางแผนร่วมกันอย่างต่อเนื่องผู้รับการนิเทศมีขวัญกำลังใจในสัมพันธภาพที่ดีจากผู้นิเทศ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักของนักเรียน ทุกระดับชั้นเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของจรัญ น่วมมะโน (2562) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้รับการนิเทศหลังได้รับการนิเทศภายในมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดีมาก

4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจ พบว่า ในภาพรวมครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะรูปแบบการนิเทศภายในแบบบูรณาการมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้นิเทศจะให้คำปรึกษาแนะนำให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ผู้นิเทศยังช่วยให้ครูวิเคราะห์ตนเองได้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้หมดไป จึงทำให้ผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับรัศมี ภูกันดาน (2562) ที่กล่าวว่า ทีมนิเทศภายในมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ทีมเป็นฐาน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และครูผู้รับการนิเทศภายในมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ทีมเป็นฐาน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของจรัญ น่วมมะโน (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อพัฒนา สมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่าครูผู้รับการนิเทศที่มีต่อการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการนิเทศแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู ไว้ในโครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน

1.2 ควรกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการนิเทศแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู ไว้ในโครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน

1.3 ควรให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานให้มากที่สุด ในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน นิเทศภายในโดยใช้กระบวนการนิเทศแบบบูรณาการในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อให้บุคลากรทุกคนมีความรู้ความตระหนักในคุณค่าของตนเอง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในยุคดิจิทัล

2.2 ควรวิจัยและพัฒนา รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของครู ในแบบอื่นๆ เช่น การนิเทศแบบกัลยาณมิตร การนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ การนิเทศแบบคลินิก การนิเทศแบบ เพื่อนช่วยเพื่อน การนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- จรรย์ น่วมมะโน. (2562). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับ โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นรินทร์ บุตรพรม. (2562). รูปแบบการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาที่ยั่งยืนของสถานศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2558). การคิดและการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิด : ความเข้าใจพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ภริมา วิธาสถิตย์กุล. (2565). การเรียนรู้เชิงรุก : แนวทางการเรียนการสอนที่เป็นเลิศในศตวรรษที่ 21. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- รัศมี ภูกันดาน. (2562). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโดยใช้ทีมเป็นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วโร เฟิงส์วีสต์. (2553). สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ศคราญจิต ศรีญญา มาศ. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนตากพิทยาคม. (ผลงานทางวิชาการ). ตาก : โรงเรียนตากพิทยาคม
- สถาพร สมอุทัย. (2565). “การนิเทศการศึกษา” หนึ่งตัวช่วยในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21. วารสารวิจัยวิชาการ, 5 (3), 275–288.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2567). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกฐานสมรรถนะ : การเรียนรู้จากการปฏิบัติ จริงของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- หน่วยศึกษานิเทศก์. (2564). แนวทางการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุก. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- Blumberg, B., et al., (2014)., (2014). Business research methods. McGraw Hill Education.